

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-22969431
Konu : Soru Önergeleri (7/35165)

7/35165 6K29

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 02.10.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1720796 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Diyarbakır Milletvekili Sayın Serhat EREN'e ait 7/35165 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/35165) (1 Sayfa)

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ SAYIN SERHAT EREN'E AİT 7/ 35165 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Hevsel Bahçeleri, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) tarafından koruma altına alınmıştır.

Hevsel bahçelerinde marul, bamyası, reyhan, şeftali, dut, kayısı, erik, ayva, incir, elma, armut, ceviz, asma, böğürtlen, kapari ve semiz otu gibi bitkiler ile orman ağaçlarından kavak, akasya, söğüt, iğde ön plana çıkmaktadır. Taş çiçeği, Koyungözü, Meşehavacıyası bitkileri flora içinde yer almaktadır.

Hevsel bahçelerinin de içinde olduğu Dicle vadisi ağaçlıklar, çalılıklar, bataklıklar, sazlıklar ve çayır gibi çok çeşitli yaşam alanları, birçok canlıya uygun yaşam ortamı sağlamaktadır. Bakanlığımız tarafından Hevsel Bahçelerinde yaklaşık olarak 164 adet kuş türünün olduğu tespit edilmiş olup dönemsel olarak bunların gözlemleri yapılmaktadır. Alanda av koruma ve kontrol faaliyetleri ekiplerimiz tarafından düzenli olarak yapılmaktadır. Hevsel bahçelerinde Endemik olarak bulunan Fırat kaplumbağası (*Rafetuseuphraticus*)'nın izleme çalışması düzenli olarak yapılmaktadır.

Mera, yaylak ve kışlakların ıslah edilerek otlatma kapasitelerinin artırılması, ot kalitesinin iyileştirilmesi, toprak muhafaza tedbirleri uygulanarak erozyonun önlenmesi ve kaliteli kaba yem ihtiyacının karşılanması amacıyla Bakanlığımızca çayır mera ıslah ve amenajman projeleri uygulanmaktadır.

Bu kapsamda Diyarbakır ilinde, uygulaması devam eden ve tamamlanan projelerle birlikte toplam 255.610 dekar alanda 62 adet çayır mera ıslah ve amenajman projesi bulunmaktadır.

Ayrıca 2024 yılında 38.543 dekar alanda 7 adet, 2025 yılında ise 13.334 dekar alanda 6 adet çayır mera ıslah ve amenajman projesinin uygulamasına başlanmıştır.

Çayır mera ıslah ve amenajman projeleri üniversiteler ve araştırma enstitüleri koordinatörlüğünde il tarım ve orman müdürlüklerimiz tarafından hazırlanarak Bakanlığımıza gönderilmekte ve projeler "Çayır Mera Islah ve Amenajman Projeleri Değerlendirme Kurulu" tarafından incelenmekte olup uygun görülen projeler Bakanlığımızca bütçelendirilerek il tarım ve orman müdürlüklerimiz tarafından uygulanmaktadır.

Hevsel Bahçeleri olarak bilinen arazilerin içerisinde orman niteliği taşıyan veya orman vasfı ile tescil olmuş alan bulunmamaktadır.

Dicle Üniversitesi tarafından hazırlanan ve Karacadağ Kalkınma Ajansına sunulan "Hevsel Bahçeleri Tarım ve Su Yönetimine Yönelik Analiz Çalışması" projesine teknik destek verilmektedir. Bu kapsamda Bakanlığımız tarafından yapılacak olan Detaylı Toprak Etüd, Haritalama ve Dijital Toprak Haritasının oluşturulması çalışmaları kapsamında Hevsel Bahçelerinin tüm toprak ve arazi analizleri yapılacaktır.